

Hvorfor og hvordan etablere et skolenettverk for Læring i friluft?

Toril Skoglund

Prosjektleder

Mobil: 48138292

e-post: torilskoglund@ishavskysten.no

- Friluftsrådernes og FLs opplegg for uteaktivitet i barnehager, grunnskoler og SFO.
- Landsomfattende skolenettverk som har som hovedmål å skape **mere og bedre uteundervisning i skolen.**
- Det er forankret i lærerplaner og kunnskapsløftet, friluftsmeldingen (økt bruk av naturen som læringsarena) og Stortingsvedtak om en time fysisk aktivitet hver dag

Hvorfor læring i friluft?

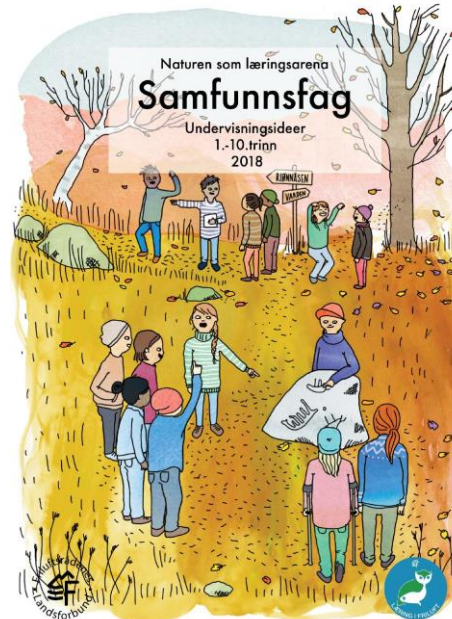
- Er et godt verktøy for læring.
- Får en virkelighetsnær læringsarena.
- Fysisk aktivitet blir en naturlig del av hverdagen.
- Gir gode naturopplevelser.
- Gir nye og andre sosiale relasjoner.
- [Gode grunner til friluftsliv i skolen](#)

Læring i friluft

• Materiell

- 8 idehefter
- 7 fag + høsting
- Praktiske uteaktiviteter
- Relatert til kompetansemål i læreplanen
- Lærere har revidert

Læring i friluft

- **Målet med et skolenettverk?**
 - Kompetanseheving og kunnskapsdeling
 - Skape dialog, erfaringsutveksling og refleksjon som grunnlag for endring av egen praksis
 - Lage skolens egen handlingsplan for læring i friluft (evt. etter mal)

Læring i friluft

- Vi har **et mål** når vi tar med oss elevene ut.
- Elevene skal **lære** mens de er ute, og naturen er et godt alternativ til det tradisjonelle klasserommet.
- Nærmiljøet er viktigst.

Nettverket:

- Det er skolene som eier nettverket – ikke den enkelte lærer
- De samme personer fra hver skole som møter
- Viktig å forankre læring i friluft i egen skole og spre kunnskapen

Nettverkssamlingene:

- En nettverkssamling pr semester (to i høst?)
- Skolen setter seg mål for hva man skal gjennomføre på skolen til neste samling
- På samlingene brukes tid på erfaringer – hva har dere gjort siden sist, nådde dere målet?
- Arbeide med egen handlingsplan

Kurs

- I tillegg til nettverkssamlingene
- Frivillig oppmøte
- Andre kan møte, men forbeholdt nettverkssamarbeidet

Friluftsrådet skal:

- Leder og koordinerer skolenettverket
- Dekke skolens utgifter i forbindelse med deltakelse i skolenettverket, dog ikke vikarutgifter/kostpenger/godtgjørelse for ubekvem arbeidstid
- Tilby kurs etter ønsker og behov
- I samarbeid med skolen, kartlegge skolens ute- og nærmiljø relatert til *Læring i friluft* og vurdere behovet for tilrettelegging
- Kjøpe inn materiell f.eks Ideperm for *Læring i friluft* og nødvendig utstyr for bedre aktivitet og uteområder (f.eks snøformingssett eller bålpanner)

Innspill?

Spørsmål?

Kommentarer?

Planlegging av nettverket

- Basert på status og behov, utfordringer og muligheter i skolene

Status og behov i skolene

Spørsmål 1. Hvor mange ganger i skoleåret har dere:

- a) Utetimer knyttet til andre fag enn kø og naturfag?
 - b) Utetimer knyttet til kø og naturfag?
 - c) Utedager
 - d) Overnattingsturer
 - e) Annen uteaktivitet
- a) Stor variasjon innad på skolene og mellom, lite fast og lite rutiner.
 - b) Mer tid ute knyttet til disse fagene
 - c) Alle har utedager
 - d) Varierer, noen har og andre ikke. Ofte opp til den enkelte lærer.
 - e) Det gjøres en god del ute, stor variasjon mellom skolene.

Status og behov i skolene

- **Spørsmål 2. Hvilke tema benyttes vanligvis ved utetimer?**
- Naturfag og kø er det vanligste tema, matematikk også vanlig. Mange har tema fra samfunnsfag, mat og helse, kunst og håndverk. Ingen har nevnt språk, musikk.
- **Oppgave 3. beskriv skolens styrker i forbindelse med læring i friluft.**
- Alle nevner skolens beliggenhet og tilgjengelige uteområder. En del skoler har streke tradisjoner for uteskole, og en del skoler nevner at de er godt utstyrt. Flere har lavvo ell tilgjengelig.

Status og behov i skolene

- **Oppgave 4. Beskriv skolens svakheter i forbindelse med læring i friluftsliv.**
- Mange har behov for mer kunnskap
- Gammelt utstyr
- Andre temaer prioriteres framfor læring i friluft
- Ingen målretta plan
- Kostbart med overnattinger
- Værhardt klima
- Logistikk på tur kan være utfordrende,
- Behov for mer systematikk i forhold til læringsmål
- Må krysse E6 for å komme til fjæra

Status og behov i skolene

5. Behov for kurs:	
Høsting	5
Kart og kompass - matematikk	4
Spor- og sportegn	3
Fuglene våre	6
Ro- og padleopplæring	3
Språk og fysisk aktivitet	6
Innlæring av bokstavene	6
Glosetrening	5
Muntlige fag og fysisk aktivitet	8
Utematematikk	10
Tiervenner	2
Kvadrattallene	3
Naturfag/mat- og helse – mat på bål	5
Kunst og håndverk/matematikk	4
Snøforming – beregne volum	8
Samarbeidsoppgaver	6
Skileik	6
Andre tema som ble foreslått:	
Engelsk i uteaktiviteter	x
Plast- og annen forsøpling	x
Sjøsamisk kultur	x
Plantefarging	x
Spiselige planter, sopp og bær	x

Status og behov i skolene

- **Spørsmål 6. Innspill i forhold til samlingenes varighet.**
- 3 skoler for 1-dags samlinger og 4 skoler for 2-dagers. Mange som ikke har svart.
- Samlingene bør være på lokaliteter der hvor vi kan ta med elevene. I nærområdet til skolene. Ute i det fri. To konkrete eksempler fra Hansnes skole.
- **Oppgave 7. Spesielle kompetansemiljøer/-personer som kan anbefales:**
- 4H Troms, Holt læringstun, Vitensenteret (utlån av stjernebikkert), DNT/Troms Turlag
- «Inn på tunet», Gaisi språksenter i Lakselvbukt, Tromsø museum, Einar Indrevoll (båt).
- Ron Johansen på Tromsdalen barneskole

Lunsj

Oppsummering – status og behov

- Behov for mer systematisk gjennomføring av uteundervisningen
- Behov for å få inn flere fag i uteundervisningen
- Alle har gode lokaliteter
- 1- og 2-dagers samlinger
- Stor bredde i kunnskapsbehov
- Utstyrbehov
- Fokus på nærmiljøet

Neste samling:

- Når? Oktober/november
- Forslag til tidspunkt?
- Hvor?

Hjemmelekse:

- Fortell om *Læring i friluft* og skolenettverket på skolen din
- Diskuter med kollegiet og ledelsen hvordan din skole kan nå målsetningen om en time fysisk aktivitet hver dag gjennom:
 - Fagene
 - Kompetanse behov (prioritere)
 - Utstysbehov
- Innen hvilke tema kan din skole bidra med kompetanse på en nettverkssamling

Program neste samling:

- Gjennomgang av lekser
- Jobbe med handlingsplan
- Tema - Stjernehimmelen, kart og kompass
- Sted: observatoriet i Skibotn
- Når: torsdag 25.-26. Samling (med mini kurs)

Årshjul 2018/2019

- Uke 37: 11.09 Oppstartsmøte
- Uke 43: torsdag 25.- fredag 26.10.
Samling (mini kurs). Skibotn.
- Uke 9: onsdag 27.02 Kurs –
snøformingskurs
- Uke 14: 1-dagssamling tirsdag 02.04.

Kilder:

- <https://www.friluftsrad.no/arbeidsomraeder/skole-og-barnehage>
- <https://www.friluftsrad.no/arbeidsomraeder/skole-og-barnehage/laering-i-friluft/teori>
- <https://www.norskfriluftsliv.no/friluftsliv-i-skolen/>